

FINANČNÍ ÚČETNICTVÍ 1

PŘEDNÁŠKA 3

Ing. Jana Shrbená

TÉMA PŘEDNÁŠKY

- ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ PRVKY
VÝSLEDOKY, VAZBA NA ROZVAHU

VÝNOS

Výnos je definován jako zvýšení ekonomického prospěchu během účetního období, které se projeví přírůstkem vlastního kapitálu jiným způsobem než vkladem vlastníka.

DALŠÍ DEFINICE: VÝNOS = OCENĚNÝ VÝKON

NÁKLAD

- Náklad je definován jako snížení ekonomického prospěchu během účetního období, které se projeví úbytkem vlastního kapitálu jiným způsobem než výběrem vlastníka.
- JE TO TAKÉ PENĚZI VYJÁDŘENÁ SPOTŘEBA MATERIÁLU, ZBOŽÍ SLUŽEB, DLOUHODOBÉHO MAJETKU

NÁKLADY A VÝNOSY

- **Výsledková operace** – vylučuje vklady a výběry vlastníka
- Podrobnější pohled na výsledkové změny **umožňuje analyzovat podstatu výsledkových změn** a tedy tento pohled zakládá manažerský pohled na zisk – umožňuje se ptát Proč? A řešit tak příčiny výnosů a nákladů.
- Umožňuje **třídit a seskupovat N a V** do kategorií dle druhu, účelu, příčin atd., nicméně ve finančním účetnictví převládá druhový pohled na N a V - tento pohled tedy odpovídá na otázku co bylo spotřebováno / vyděláno.
- **Výnos znamená, že vlastník podniku bohatne, náklad představuje chudnutí.**

VÝSLEDOVKA - VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

- Výsledovka **poměřuje Výnosy a Náklady** a umožňuje tak precizně vyčíslit HV, rozvaha sledovala přírůstek / úbytek VK.
- Výsledovka také agreguje Výnosy a Náklady do skupin a tříd a **umožňuje tak podávat rámcový přehled o tom, které kategorie a v jaké výši jsou ve firmě zastoupeny.**
- Výsledovka strukturuje Výnosy a Náklady druhově či účelově a **umožňuje tak lépe chápat příčiny hospodářského výsledku.**
- Podává informaci o měření výkonnosti účetní entity (jednotky) – čímž přispívá k primární funkci účetnictví – **informační podpora rozhodování**

VÝSLEDOVKA

Účet zisků a ztát

MD	D
Konečné obraty všech N účtů	Konečné obraty všech V účtů
ZISK	ZTRÁTA

VÝSLEDOVKA SHRNUTÍ

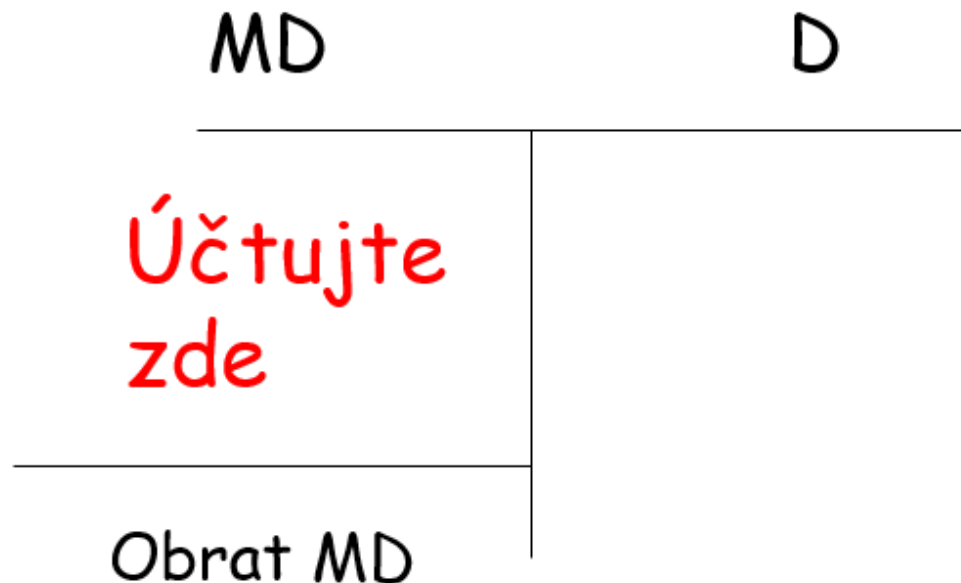
- účet na kterém se zjišťuje HV
- konečný stav tohoto účtu je zisk nebo ztráta
- zjištěný HV se pak převádí do konečné rozvahy

VÝSLEDKOVÉ ÚČTY

- výsledkové= zjistíme podle nich hospodářský výsledek
- Zisk += Výnosy – Náklady
- Ztráta - = Výnosy – Náklady
- Definice N a V! zopakovat

DRUHY VÝSLEDKOVÝCH ÚČTŮ

- a) **Nákladové účty**-zaznamenávají se zde náklady účetní jednotky

DRUHY VÝSLEDKOVÝCH ÚČTŮ

- b) **Výnosové účty**-zaznamenávají se zde výnosy účetní jednotky (výsledky činnosti)

MD	D
	Účtujte zde
	Obrat D

AKTIVA	PASIVA
I. Dlouhodobý majetek	I. Vlastní zdroje (= vlastní kapitál)
1) Dlouhodobý hmotný majetek 2) Dlouhodobý nehmotný majetek 3) Dlouhodobý finanční majetek	1) Základní kapitál 2) Kapitálové fondy 3) Hospodářský výsledek ZISK+ Ztráta-
II. Oběžný majetek	II. Cizí zdroje
1) Zásoby	1) Úvěry
- materiál - zboží - výrobky	2) Ostatní závazky vůči: - dodavatelům - zaměstnancům - ostatním subjektům
2) Peněžní prostředky	
pokladna a ceniny - bankovní účty	
3) Pohledávky	

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY, druhové členění

v plném rozsahu

ke dni

Název a sídlo účetní jednotky

IČ:

Sestaveno dne:

V likvidaci:

Právní forma účetní jednotky:

Předmět podnikání účetní jednotky:

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	01		
II.	Tržby za prodej zboží	02		
A.	Výkonová spotřeba (součet A.1. až A.3.)	03		
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04		
2.	Spotřeba materiálu a energie	05		
3.	Služby	06		
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07		
C.	Aktivace (-)	08		
D.	Osobní náklady (součet D.1. až D.2.)	09		
D. 1.	Mzdové náklady	10		
2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11		
2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12		
2.2.	Ostatní náklady	13		
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (součet E.1. až E.3.)	14		
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15		
1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	16		
1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - dočasné	17		
2.	Úpravy hodnot zásob	18		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	19		
III.	Ostatní provozní výnosy (součet III.1 až III.3.)	20		
1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21		
2.	Tržby z prodaného materiálu	22		
3.	Jiné provozní výnosy	23		
F.	Ostatní provozní náklady (součet F.1. až F.5.)	24		
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25		
2.	Prodaný materiál	26		
3.	Daně a poplatky	27		
4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28		
5.	Jiné provozní náklady	29		
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	30		

DVOUŘADÝ ÚČTOVÝ SYSTÉM

- Je založen na dvou řadách účtů – rozvahové účty a výsledkové účty.
- Rozvahové účty (A, Z, VK) jsou účty stavové, zachycují rozvahové prvky a zobrazují stavy a změny stavů rozvahových prvků. U těchto účtů má smysl zjišťovat počáteční zůstatek, konečný zůstatek a obraty na stranách MD a D.
- Výsledkové účty jsou tokové účty, zachycují změnu za určitý interval (periodu, účetní období atd.), nemá smysl u nich sledovat stavy, sledují se pouze obraty na MD a D.

DVOUŘADÝ ÚČTOVÝ SYSTÉM

- N a V představují snížení / zvýšení VK během účetního období – Nemohou mít počáteční zůstatek a tedy ani konečný (bilanční kontinuita znamená, že konečný zůstatek stavového účtu v jednom období je počátečním zůstatkem stavového účtu v následujícím období.)
- Výsledkové účty se uzavírají na rozvahový účet Z/Z, který je součástí vlastního kapitálu.
- Rozhodující informací u tokového účtu je obrat účtu (Rozdíl obratu strany MD a D), u výnosových účtů je to $D - MD$, u nákladových účtů je to $MD - D$.

Rozvaha ABC, s.r.o. v tis Kč k 1.1.

A	20XX		VK + Z
Stroj	60	Základní kapitál	300
Pohledávky	50	Úvěr	80
Peníze	330	Dodavatelé	60
Celkem	440	Celkem	440

Hospodářské operace uskutečněné během období (v tis. Kč):

1. Pohledávky zaplacený	10
2. Zúčtování mezd	5
3. Tržba FAV	30
4. FAP za telefon	2
5. Nájemné uhrazeno	5
6. Tržby (3. příp) uhrazeny	30
7. Závazky k dodav. Uhrazeny	10

Úkoly:

- Vysvětlete řazení prvků v počáteční rozvaze
- Otevřete účty přímo nasazením počátečních zůstatků
- Zobrazte transakce
- Uzavřete účty
- Sestavte rozvahu a výsledovku

A - Stroj	
PZ	60

N - Mzdy	
2.	5

VK - Základní kapitál	
PZ	300

A - Pohledávky			
PZ	50	1.	10
3.	30	6.	30

N - Služby	
4.	2
5.	5

Z - Úvěr	
PZ	80

A - Peníze			
PZ	330	5.	5
1.	10	7.	10
6.	30		

V - Tržby	
3.	30

Z - Dodavatelé	
7.	10
PZ	60
4.	2

Z - Zaměstnanci	
PZ	0
2.	5

Uzavření účtů a sestavení KUR

A - Stroj			N - Mzdy			VK - Základní kapitál					
PZ	60	d.	60	2.	5	c.	5	g.	300	PZ	300

A - Pohledávky				N - Služby				Z - Úvěr			
PZ	50	1.	10	4.	2	b.	7	i.	80	PZ	80
3.	30	6.	30	5.	5						
		e.	40								

A - Peníze			V - Tržby			Z - Dodavatelé				
PZ	330	5.	5	a.	303.	30	7.	10	PZ	60
1.	10	7.	10				j.	52	4.	2

6.	30	f.	355	N	VK - Z/Z	V	Z - Zaměstnanci				
				b.	7	a.	30	k.	5	PZ	0
				c.	5					2.	5
				h.	18						

A	KUR	VK + Z
d.	60g.	300
e.	40h.	18
f.	355i.	80

Uzavírání účtů a převody zůstatků

- Operace spojené s uzavíráním účtů jsou identifikovány pomocí malých písmen abecedy.
- konečné zůstatky jsou z účtů „odvedeny“ odúčtovány takovým způsobem, že účet je formálně vyrovnán a $MD = D$.
- Výnosové a nákladové účty jsou uzavírány na účet Z/Z (zisky / ztráty) a to takovým způsobem, aby formálně byly vyrovnané, tedy u výnosových účtů se převádí ze strany MD a u nákladových účtů ze strany D.
- Účet Z/Z je součástí vlastního kapitálu, je to právě ta část, která je důsledkem výsledkových změn VK a na tomto účtu již lze vyčíslit zisk či ztrátu.
- • KUR je vyrovnaný a jeho struktura a obsah odpovídá v tomto příkladu rozvaze, ve skutečnosti je rozvaha agregovaná, tedy KUR poskytuje detailnější informace.

Rozvaha ABC, s.r.o. v tis Kč k 31.1.

A	20XX	VK + Z
Stroj	60ZK	300
Pohledávky	40HV běž. obd.	18
Peníze	355Úvěr	80
	Dodavatelé	52
	Zaměstnanci	5
Celkem	455	Celkem 455

Výsledovka ABC, s.r.o. v tis Kč za

Náklady	leden 20XX	Výnosy
Služby	7	Tržby 30
Mzdy	5	
HV	18	

Konečná rozvaha a výsledovka

- Všimněte si, že rozvaha je „k“ určitému datu, zatímco výsledovka je „za“ období a označení tak reflektuje okamžikový (rozvaha) a intervalový (výsledovka) charakter informací.
- Celkový HV, který je prezentovaný (vykázaný) ve výsledovce odpovídá HV prezentovanému v rozvaze (HV běžného období).
- Rozvaha je vyrovnaná, výsledovka je formálně také vyrovnaná (důsledek podvojnosti) a umožňuje tak formální kontrolu – pokud by vyrovnaná nebyla, je to jasný důkaz chyby.

ROZBOR PŘÍKLADU

Primární funkcí účetnictví je poskytovat informace pro ekonomická rozhodování, jaké informace tedy náš příklad poskytuje?

Závěry

1. Společnost má dostatek (až příliš?) peněz, závazky (to co bude nutné uhradit, výše celkem 137 tis.) jsou nižší než krátkodobá aktiva (pohledávky a peníze 395 tis.) a dokonce i nižší než nejlikvidnější aktiva – peníze (355 tis.).
2. Společnost se významně nezadlužuje, závazky na počátku období (140 tis.) a na konci období (137 tis.) jsou v zásadě stejné (bez významné změny).
3. Společnost vydělává, zisk je kladný ($HV = 18$ tis), ovšem není příliš vysoký, rentabilita aktiv (ROA) je $18 / 455 = 0,0396$ tedy cca 3,96 % a to není mnoho.

ROZBOR PŘÍKLADU

- 4. Rentabilita tržeb (ROS) je $18 / 30 = 0,6$ tedy 60% což je velmi vysoká hodnota, firma zřejmě nabízí zákazníkovi službu s velkou přidanou hodnotou a zákazník je ochoten platit vysokou cenu.
- 5. Obrat aktiv (anglicky Asset Turnover) je $30 / 455 = 0,066$, tedy aktiva se obrátí 0,066 krát za rok. To je hodnota velmi malá, celá aktiva se obrátí za $1 / 0,066 = 15$ let. Obrat aktiv tedy naznačuje, že je firma málo aktivní, měla by získat více zákazníků a mít vyšší tržby.
- Celkový závěr je (v tomto triviálním příkladu) jednoduchý – firma umí nabídnout zákazníkům zajímavou službu, ale potřebuje získat podstatně více zákazníků. Mohla by tak část peněz (kterých má dost) investovat

4 kontrolní otázky k vypracování

- 1) Jak byste charakterizovali výnos a náklad? Uveďte jejich příklady a schémata nákladového a výnosového účtu.
- 2) Jak byste popsali výkaz zisků a ztrát (výsledovku)? K čemu se sestavuje? Nakreslete účtové schéma tohoto účtu.
- 3) Jaká je vazba výsledovky na rozvahu? Kde v rozvaze se zobrazuje hospodářský výsledek? Vyznačte v zjednodušeném schématu rozvahy.
- 4) Jakým druhem účtu jsou účty nákladů a výnosů v rámci dvouřadého účetního systému? Kam se uzavírají? Co je u nich rozhodovací informací?

KONEC PŘEDNÁŠKY

DĚKUJI ZA POZORNOST